

A wide-angle photograph of a deep, narrow canyon with steep, dark brown rock walls. A river flows through the center, with white water rapids. A small kayaker in a red and black outfit is visible in the lower part of the river. The sky is visible at the top of the canyon.

WayScience

10th International Scientific and
Practical Internet Conference

«Modern Movement of Science»

WayScience

X Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція

«Сучасний рух науки»

Редакція Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience»

Матеріали подані в авторській редакції. Редакція журналу не несе відповідальності за зміст тез доповіді та може не поділяти думку автора.

Сучасний рух науки: тези доп. X міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 2-3 квітня 2020 р. – Дніпро, 2020. – Т.1. – 811 с.

(Modern Movement of Science: abstracts of the 10th International Scientific and Practical Internet Conference, April 2-3, 2020. – Dnipro, 2020. – P.1. – 811 p.)

X міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасний рух науки» присвячена головній місії Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience» – прокласти шлях розвитку сучасної науки від ідеї до результату.

Тематика конференцій охоплює всі розділи Міжнародного електронного науково-практичного журналу «WayScience», а саме:

- державне управління;
- філософські науки;
- економічні науки;
- історичні науки;
- юридичні науки;
- сільськогосподарські науки;
- географічні науки;
- педагогічні науки;
- психологічні науки;
- соціологічні науки;
- політичні науки;
- інші професійні науки.

навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку». 2018. Херсон. С. 114–118.

4. Ушкаренко В. О. та ін. Наукові дослідження в агрономії. *Навчальний посібник*. Херсон: Грінь Д. С., 2016. 316 с.

5. Ушкаренко В. О., Вожегова Р. А., Голобородько С. П., Коковіхін С. В. Методика польового дослідження (Зрошуване землеробство): *навч. посіб.* Херсон: Грінь Д. С. 2014. 448 с.

Тематика: Сільськогосподарські науки

УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ТВЕРДОЇ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТОВОГО СКЛАДУ, НОРМ ВИСІВУ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН

Каращук Г.В.

Херсонський державний аграрно-економічний університет, кандидат с.-г.
наук, Ph.D., доцент, ORCID: 0000-0002-4948-0952

Федоненко Г.Ю.

Херсонський державний аграрно-економічний університет, здобувач
вищої освіти ступеня доктора філософії, ORCID: 0000-0003-0902-7069

Пшениця – це одна з перших культур, яку змогли культивувати ще багато років тому. Їй до тепер вона заслужено займає провідну позицію у рейтингу продуктів харчування у близько 50 країнах світу. Україна також входить до цього переліку, та, крім того, є потужним виробником та експортером цієї злакової культури [1].

В Україні пшеницю вважають однією з головних продовольчих культур. Зерно м'якої і твердої пшениці має високий вміст білка (14-16% м'яка, 15-18% тверда) і клейковини - 28-40%. Борошно сильних сортів є поліпшувачем для

слабких сортів при випіканні хліба. Зерно твердої пшениці використовують для виробництва кращих сортів макаронів, вермішелі, манної крупи [2].

Що стосується озимої твердої пшениці, то вирощувати цю культуру дуже вигідно, адже витрати на вирощування майже ті ж самі, як і для м'яких сортів пшениці, але ціна на зерно набагато вища [3].

Нові сорти, які з'являються у виробництві, потребують удосконалення якості вирощування, тобто сортової агротехніки, що передбачає узгодженість агротехнічних прийомів з біологічними особливостями рослин [4, с. 455-463].

Серед технологічних прийомів при вирощуванні пшениці озимої твердої особливо важливе значення мають такі фактори, як використання сучасних сортів з високою стійкістю не лише до низьких температур, але і до ґрунтової посухи, а також норма висіву, яка впливає на продуктивність стеблостою. Важливим та перспективним фактором є застосування регуляторів росту рослин, які навіть в дуже малих дозах сприяють прискоренню росту, розвитку, підвищенню продуктивності та поліпшенню якості продукції с.-г. рослин, посилюють їх адаптаційну здатність до стресових чинників навколишнього середовища. Під впливом регуляторів росту повніше реалізується генетичний потенціал рослин, створений природою та селекційною роботою.

Можна зробити висновок, що саме в оптимальному поєднанні цих факторів криється значний резерв для збільшення врожайності та поліпшення якості зерна пшениці озимої твердої, а тому вони потребують подальшого вивчення для розробки і обґрунтування технології вирощування.

Польові досліді були проведені згідно методик дослідної справи [5, 6] упродовж 2016-2019 рр. в умовах ФГ «Травень» Каховського району Херсонської області. Дослід трьохфакторний: фактор А – сорти: 1) Дніпряна; 2) Кассіопея; 3) Крейсер; фактор В – норми висіву: 1) 3 млн. шт./га; 2) 4 млн. шт./га; 3) 5 млн. шт./га; 4) 6 млн. шт./га; фактор С – регулятори росту рослин: 1) контроль (без регулятора росту рослин); 2) Квадростим, 3) Нертус PlantaReg. Повторність досліді – чотириразова.

Об'єкт досліджень: урожайність зерна сортів пшениці озимої твердої залежно від норми висіву та регуляторів росту рослин на Півдні України.

Предмет досліджень: сорти пшениці озимої твердої Дніпряна, Кассіопея, Крейсер; норми висіву, регулятори росту рослин.

Методи досліджень: польовий короткостроковий трьохфакторний дослід та загальноприйняті в землеробстві методики супутніх досліджень.

Агротехніка проведення дослідів була загальноприйнятою для зони Півдня України, окрім факторів, які досліджували. Передпосівну обробку насіння проводили за 1-2 дні до сівби методом інкрустації з розрахунку 10 л робочого розчину на 1 т насіння. Норма використання регулятора росту Квадростим становить 0,5 кг/т насіння, регулятора росту Нертус PlantaPeg – 0,25 л/т.

Погодні умови, які склалися у роки досліджень, по-різному впливали на формування врожаю пшениці озимої твердої. Так, вегетаційний період 2016-2017 рр. виявився сприятливим для формування достатнього рівня врожайності озимих культур. Менш сприятливим був вегетаційний період 2017-2018 рр., а метеорологічні умови, які склалися у 2018-2019 рр. досліджень, виявилися цілком сприятливими для формування високого врожаю пшениці озимої твердої.

Результати наших трирічних даних свідчать, що сорти пшениці озимої твердої, які вивчали в досліді, характеризувалися достатньо високою урожайністю.

Здебільшого одержання високих врожаїв зерна пшениці озимої в умовах південного Степу України лімітується значною мірою погодними умовами, які складаються упродовж вегетаційного періоду культури. Агрометеорологічні умови, які склалися у роки досліджень, дозволили сформувати врожайність у середньому за три роки у сорту Кассіопея 3,60 – 4,72 т/га залежно від норми висіву та регуляторів росту рослин. Сорт Дніпряна сформував урожайність на 2,6 – 5,3 % нижче залежно від досліджуваних факторів порівняно із сортом Кассіопея. Найвищою була урожайність у сорту Крейсер і склала 3,65 – 4,86

т/га залежно від застосування регуляторів росту рослин та норм висіву, що на 0,05– 0,14 т/га вище за сорт Кассіопея і на 0,23 – 0,26 т /га за сорт Дніпряна.

Отримані трирічні дані свідчать, що найвищий урожай сортів пшениці озимої твердої формується при нормі висіву 5 млн. шт/га і складає у середньому за три роки у сорту Дніпряна 3,97-4,60, Кассіопея – 4,10-4,72, Крейсер – 4,19-4,86 т/га залежно від впливу регулятора росту рослин.

При застосуванні норми висіву 4 млн. шт/га урожайність знизилась у сорту Дніпряна на 0,23-0,29, Кассіопея – 0,32-0,38, Крейсер – 0,35-0,79 т/га, а при нормі висіву 6 млн. шт/га – на 0,35-0,43, 0,37-0,46 та 0,44-0,55 т/га відповідно. Найнижчий урожай пшениці озимої твердої був сформований при нормі висіву 3 млн. шт./га. Використання регулятора росту Квадростим для обробки насіння сприяло збільшенню урожайності пшениці озимої твердої порівняно з контролем у середньому за три роки у сорту Дніпряна на 15,2-15,9, Кассіопея – 12,8-15,3, Крейсер – 6,0-16,0%, НертусПлантаРег – відповідно на 8,8-11,1, 9,4-10,7, 9,9-11,2%. Більш суттєвим був вплив регулятора росту рослин Квадростим.

Висновки: При вирощуванні пшениці озимої твердої на Півдні України для формування врожаю зерна на рівні 4,72 – 4,86 т/га, рекомендуємо вирощувати сорти Кассіопея і Крейсер нормою 5 млн. шт./га та проводити передпосівну обробку насіння за 1-2 дні до сівби методом інкрустації регулятором росту рослин Квадростим нормою 0,5 кг/т.

Список літератури:

1. Озима пшениця: характеристика, посів, збирання та зберігання. *Бізон-Тех*. URL: <https://bizontech.ua/blog/winter-wheat-characteristics-sowing-harvesting-storage>.
2. М'яка і тверда пшениця та їх різновиди. *Аграрний сектор України*. URL: <http://agroua.net/plant/catalog/cg-1/c-1/info/cag-204/>.
3. Демидов О. та ін. Пшениця виду *Durum*. *The Ukrainian Farmer*. Вип.1. 2017.

4. Щипак Г.В., Недоступов Р.А., Щипак В.Г. Селекция озимой твердой пшеницы на повышение адаптивного потенциала и урожайность. *Вавиловский журнал генетики и селекции*. 2012. Т. 16. № 2. С. 455-463.

5. Ушкаренко В. О. та ін. Наукові дослідження в агрономії. *Навчальний посібник*. Херсон: Грінь Д. С., 2016. 316 с.

6. Ушкаренко В. О., Вожегова Р. А., Голобородько С. П., Коковіхін С. В. Методика польового дослідження (Зрошуване землеробство): *навч. посіб.* Херсон: Грінь Д. С. 2014. 448 с.

Тематика: Економічні науки

ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Карнаушенко А.С.

к.е.н., ст. викладач кафедри економіки та фінансів
Херсонський державний аграрний університет

Функціонування підприємства в умовах ринку залежить від його здатності отримувати прибуток. Саме тому виникає необхідність ефективного і безперервного управління прибутком. Управління прибутком являє собою процес вироблення і прийняття управлінських рішень по всіх основних аспектах її формування, розподілу, використання і планування на підприємстві [1]. Для того щоб виявити основні перспективи розвитку підприємства, потрібно виявити причини і спрогнозувати наслідки різних процесів, визначити вплив різних чинників на формування фінансового результату виробничо-господарської діяльності підприємства [2]. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства включає в себе факторний аналіз прибутку від продажу продукції або надання послуг, який дозволяє врахувати вплив окремих чинників (як внутрішніх, так і зовнішніх), які впливають на формування